

Miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 2 i *husdyrbrugloven*

**Bording Opformering
Frederiksværkvej 2A
7441 Bording**

Afgørelsesdato: 19. februar 2025

Copyright

Ortofoto og skråfoto indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, som frit har stillet sit materiale til rådighed. Link til vilkår: <http://sdfe.dk/om-os/lovstof/rettigheder-og-vilkaar/>

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i bilag 1.

Indhold

DATABLAD	5
ANSØGNINGEN	6
HISTORIK	6
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	7
DISPENSATIONER.....	7
LOVLIGGØRELSE.....	9
VILKÅR	10
LOVGRUNDLAG	16
IE-HUSDYRBRUG	17
BIAKTIVITETER	17
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	17
REVURDERING	18
GYLDIGHED	18
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	18
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	18
MILJØKONSEKVENSRAPPORT	18
IKAST-BRANDE KOMMUNES VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR DE STILLEDE VILKÅR	19
PLACERING AF ANLÆG	19
LANDSKABELIGE, KULTURHISTORISKE OG GEOLOGISKE VÆRDIER	19
PÅVIRKNING AF NATUR	19
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER	20
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	20
LUGT	20
STØJ	22
STØV.....	23
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD	23
LYSPÅVIRKNING.....	23
AFFALD	23
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING.....	23
TRANSPORT	23
SPILDEVAND	24
HÅNDTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	24
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	24
BAT –REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION	24
BAT – RÅVARER	26
BAT – VAND OG ENERGI.....	27
BAT – MANAGEMENT.....	27
SAMLET VURDERING OM ANVENDELSE AF BAT	27
ALTERNATIVER, 0-ALTERNATIVET OG OPHØR AF DRIFTEN	27

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING.....	28
KLAGEVEJLEDNING.....	28
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	30
BILAG	31

Datablad

Husdyrbruget		Konsulent	
Bedrift Cvr	40471596	Konsulent Cvr	39601966
Husdyrbrugets navn	Bording Opformering, etape 2	Konsulent virksomhedsnavn	Gråkjær Landbrug A/S
Beliggenhedsadresse	Frederiksværkvej 2	Konsulentnavn	Nina gamby
Postnummer	7441	Konsulentadresse	Fabersvej 15
By	Bording	Konsulentpostnummer	7500
Ansøger		Konsulentby	Holstebro
Ansøgersnavn	Peder Rom Nielsen	Konsulenttelefon	24857356
Ansøgeradresse	Frederiksværkvej 2	Konsulent-email	ng@graakjaer.dk
Ansøgerpostnummer	7441	Ejendom	
Ansøgerby	Bording	Ejendomsnummer	7560008932
Ansøgertelefon	27571808	Matrikler på ejendomsnummer	
Ansøger-email	prn@bordingopformering.dk	Matrikel: 3c - Frederiksværk, Engesvang	
		Matrikel: 3ax - Bording By, Bording	
		Matrikel: 3bi - Bording By, Bording	
		Matrikel: 3g - Frederiksværk, Engesvang	
		Matrikel: 1a - Bording By, Bording	
		Matrikel: 1f - Bording By, Bording	
		Matrikel: 1g - Bording By, Bording	
		Matrikel: 1h - Bording By, Bording	

Ejer har revideret miljøkonsekvensrapporten, der oprindeligt er udarbejdet af Gråkjær Landbrug A/S

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 31. august 2023 modtaget en ansøgning om en § 16 a miljøgodkendelse jævnfør *husdyrbrugloven*ⁱ, af husdyrbruget Bording Opformering, Frederiksværkvej 2A, 7441 Bording.

Ansøger ønsker en godkendelse med 2 etaper, hvor etape 1 er en overgang til stipladsmodellen, mens etape 2 indeholder udvidelse og etablering af stalde (husdyranlæg).

Etape 1

Første etape er en overgang til stipladsmodellen, hvor det er produktionsarealerne, der er godkendt i stedet for antallet af dyr. I stald 5 retlig lovliggøres 372 m² produktionsområde, da der er etableret individuel opstaldning af søer i stedet for det godkendte (Løsgående, delvis spaltegulv).

I stald 12 sker der også en retlig lovliggørelse af staldsystemet. Staldsystemet i slagtesvinestalden er 'Drænet gulv + spalter (33%/67%)', men er godkendt som delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv. For at overholde lugtgeneafstanden til byzone, er der i etape 1 valgt 'Ugentlig udslusning af gylle' i stald 12 (slagtesvinestald), der har en lugtreducerende effekt på 20% fra stalden. Herefter vil lugtgeneafstanden til byzone ikke være overholdt, idet den beregningsmæssigt krævede afstand vil være 2,6 meter længere end gennemsnitsafstanden fra husdyrbruget til byzone. Der gives dispensation fra den krævede gennemsnitsafstand.

I stald 11 Nord (drægtighedsstald med linespil i gyllekummerne) er kravet om gyllekøling i nudrift videreført, fra den nuværende godkendelse.

Etape 2

Anden etape indeholder etablering af yderligere produktionsareal i form af stald 15, 16 og 17, der er forlængelser af stald 12, 13 og 14. Hermed vil det samlede produktionsareal bliver på 6.505 m² til søer, slagtesvin og smågrise.

I stald 12 ændres dyre- og staldtypen fra 'Slagtesvin Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)' til 'Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv'. I stald 13 ændres dyretypen fra udelukkende slagtesvin/polte på delvis spaltegulv til slagtesvin/polte på cirka 3/5 af arealet og søer, golde og drægtige, løsgående, delvis spaltegulv på cirka 2/5 af arealet. Der etableres gyllekøling i de nye stalde (15, 16 og 17).

Historik

8 års drift og nudrift

8 års driften er ens med nudriften. Den gældende produktion er baseret på en § 12 miljøgodkendelse af 5. februar 2010. Den 1. august 2012 blev der givet afgørelse om anmeldelse af to kornsiloer og en teltoverdækket gyllebeholder. Afgørelse om Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen af 5. februar 2010, blev givet den 8. maj 2013. Tillægget var udelukkende en forlængelse af fristen for udnyttelsen af miljøgodkendelsen. Det andet tillæg (Tillæg nr. 2) fra 16. oktober 2013, hvor stald 14 etableres, blev den tilladte årlige produktion fastsat til:

- 8.580 slagtesvin, 40 - 95 kg, delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast
- 420 slagtesvin, 40 - 107 kg, delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast
- 9.000 Smågrise 7,3 - 25 kg, Toklimastald delvis spaltegulv
- 9.000 Smågrise 7,3 - 40 kg, Toklimastald delvis spaltegulv
- 600 årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv
- 402 Årssøer, farestald, kassestier, fuldspaltegulv
- 198 Årssøer, farestald, kassestier, delvis spaltegulv

Seneste ændring pr 18. februar 2016 var et skift i dyretype, hvor den tilladte produktion blev ændret til:

- 7.500 slagtesvin, 40 – 71,2 kg, delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast
- 3.000 slagtesvin, 40 – 107 kg, delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast
- 10.500 Smågrise 7,3 – 40 kg, Toklimastald delvis spaltegulv
- 750 årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv
- 450 Årssøer, farestald, kassestier, fuldspaltegulv
- 300 Årssøer, farestald, kassestier, delvis spaltegulv

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Frederiksværkvej 2A, 7441 Bording, med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 16 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*, samt reglerne i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at godkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Ligeledes vurderer Ikast-Brande Kommune, at forlængelserne af stald 12, 13 og 14 er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens fortsatte drift som landbrugsejendom.

Miljøgodkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsskema nr. 243012, version 3, der er en scenarieberegning. Miljøkonsekvensrapport, version 5 (se bilag 2). Dernæst har ansøger indsendt og meddelt supplerende oplysninger.

Etape 1 fremgår af ansøgningsskema nr. 243012, version 3, der er en scenarieberegning.

Etape 2 fremgår af ansøgningsskema nr. 239835, version 6 af 5. januar 2024. Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget – det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Miljøgodkendelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for ejendommens drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbrugets virkninger på miljøet.

Dispensationer

Afstandskrav til vej

Ikast-Brande Kommune meddeler dispensation fra afstandskravet til privat fællesvej, jf. § 8, stk. 4 i *husdyrbrugloven*. Stald 15 etableres ca. 8 meter fra privat fællesvej, hvor afstandskravet er 15 meter.

Bygningen, der overskrider afstandskravet, er en forlængelse af en eksisterende stald. Ikast-Brande Kommune vurderer, at der efter udvidelsen af bygningen fortsat vil være fint udsyn på strækningen, hvorfor forlængelsen af bygningen ikke væsentlig vil påvirke trafikken på grusvejen. Dernæst har Ikast-Brande Kommune ikke fundet forhold der tilsidesætter de hensyn, som afstandskravet til vej oprindeligt måtte have haft til hensigt at sikre.

Ikast-Brande Kommune har hverken i husdyrbruglovgivningen, bekendtgørelser, vejledninger eller i anden lovforberedende arbejder hertil fundet en beskrivelse af hvilke hensyn afstandskravet varetager. I Karnov-kommentaren til bestemmelsen fremgår, at lovforslaget ikke indeholder oplysninger om, hvilke hensyn der ligger bag afstandskravet til vej.

Ikast-Brande Kommune vurderer derfor at de gener, der kan være relevante i forhold til et husdyranlægs afstand til vej kan være følgende; lysudfaldsgener fra staldvinduer; gene for oversigtsforholdene – især ved bugtede vejstrækninger; gene for oversigtsforholdene ved ind- og udkørsel med maskiner fra husdyrbruget.

Ikast-Brande Kommunes vurdering

Det er Ikast-Brande Kommunens vurdering, at etableringen af stald 15 ca. 8 meter fra den private fællesvej ikke vil give væsentlige lysgener, hverken for dem der færdes på vejen eller omboende, der kan se lyset fra husdyranlæggene.

Den private fællesvej er af en beskaffenhed og type, hvor der ikke køres med hastigheder, der i sig selv stiller særlige krav til oversigtsforholdene. Og selvom vejen bugter – hvilket generelt kan medføre større krav til oversigtsforhold – er vejens beskaffenhed, og netop dens bugtning årsag til at hastigheden specifik skal holdes lav. Det betyder efter Ikast-Brande Kommunes vurdering netop, at det på grund af den lave trafikhastighed ikke vil være generende for oversigtsforholdene, at stald 15 placeres 8 meter fra den private fællesvej.

På den del af vejforløbet, hvor afstanden efter det ansøgte bliver 8 meter, er der ingen ud- eller indkørsel med maskiner fra husdyrbruget. Derfor er det Ikast-Brande Kommunes vurdering, at ud- og indkørsel, ikke vil være til væsentlig gene for trafikken på den private fællesvej.

Da Ikast-Brande Kommune vurderer, at etableringen af stald 15 ikke vil medføre gener eller væsentlige gener, stilles der ikke skærpende vilkår, som følge af den ønskede placering af stald 15.

Med baggrund i det beskrevet, og kommunens vurdering i øvrigt, dispenseres der fra afstandskravet i husdyrbruglovens § 8 stk. 1. nr. 4 efter husdyrbrugslovens § 9, stk. 3.

Fravigelse af geneniveauet for lugt til byzone

Efter en konkret vurdering, fraviger Ikast-Brande Kommune - jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §34 - geneniveauet for lugt til byzone, der følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §32 stk. 1 nr. 1. Ikast-Brande Kommune har konkret vurderet, at omstændighederne samlet set taler for, at det generelle krav til geneafstand ikke overholdes i godkendelsens etape 1. Baggrunden herfor er, at etape 1 reelt blot er en overgang til 'stipladsmodellen', og at lugtemissionen fra nudrift til ansøgt drift for etape 1 er uændret.

Dertil kommer, at ansøgers nuværende gyllekølingsanlæg er et tænd/sluk-anlæg, der køler med fuld effekt (27,7 kW/h), når det er i drift. Ansøger har et krav (vilkår) i den gældende miljøgodkendelse, om

at reducere ammoniakemissionen med 95 kg NH₃-N i stald 11Nord, der er med linespil. Der kan ikke opnås lugtreduktion i linespilanlæg, men kun ved køling i rørudslusningsanlæg ved kontinuerlig drift (8760 timer/år). Der er nedlagt køleslanger i stald 14, der er med rørudslusning i 865 m² gyllekumme. Ansøger vil derfor teoretisk set kunne overholde lugtgenekriteriet til byzone ved køling i 8760 timer/år i stald 14. Men da vilkåret om køling af hensyn til reduktion af ammoniakemissionen kan opnås, alene i stald 14 med drift i 5705 timer/år vil der altså skulle køles med 53,5% mere end nødvendigt. Med andre ord, så ville en 8760 timers køling i stald 14 resultere i en lugtreduktion på 23,1%, men der ville kun være krav om en lugtreduktion på 1,7%, for at lugtgenekriteriet til byzone ville være overholdt. Den overdrevne køling ved 8760 timer årligt i stald 14 har Ikast-Brande Kommune vurderet til at være ikke-proportional når omkostningen ved den øgede drift (i forhold til det nødvendige) sættes i forhold til at lugtgeneafstanden blot er overskredet med 0,3% - svarende til 2,6 meter.

Lovliggørelser

Ikast-Brande Kommune retlig lovliggør med nærværende afgørelse en del af det faktiske staldsystem i stald 5, og det faktiske staldsystem i stald 12.

Stald 5

Ved godkendelsen fra 2010, samt tillægsgodkendelsen fra 2013 blev 372 m² drægtighedsstaldområde – stald 5 – godkendt til *Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv*. Men staldene blev dog etableret med staldsystemet *Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv*.

På daværende tidspunkt blev begge systemer tillagt samme lugtemission, mens *Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv* (det faktisk etablerede) var tillagt en mindre ammoniakemission end *Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv*.

Det faktisk etablerede staldsystem i stald 5 havde altså samme lugtemission, men en mindre ammoniakemission, end det system, der tekstmæssigt var godkendelse til. Da mulige gener fra staldanlægget er ens for det godkendte staldsystem, og det etablerede staldsystem, har vurderinger af gener ikke været relevante for lovliggørelsen.

I nærværende ansøgnings- og godkendelsesmateriale er de 372 m² staldsystem angivet som Individuel opstaldning i etape 1 og etape 2 for både Nudrift og Ansøgt drift. Det betyder også, at de 372 m² produktionsareal er defineret som 'Eksisterende staldafsnit'. Det er udelukkende inventaret ovenpå gulvprofilen, der ansøgningsmæssigt ændres. Derfor har Ikast-Brande Kommune – i lighed med Miljøstyrelsens helpdesk-svar af 28. februar 2020 "Renovering af stald – BAT-forudsætning ved ansøgning", samt "BAT-forudsætning ved ændret dyretype på samme produktionsareal" fra 16. oktober 2023 vurderet, at ansøgers angivelse for de 372 m² i stald 5 er i overensstemmelsen med husdyrbruglovens og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bestemmelser.

Stald 12

Staldsystemet i slagtesvinestalden (stald 12) er 'Drænet gulv + spalter (33%/67%)', men er i godkendelsen fra 2010 beskrevet som delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv. Godkendelsen stammer fra et tidspunkt, hvor det almindeligvis blev antaget, at den del af en sti, der var med miljøspalter, skulle betragtes som et areal med fast gulv. Og det uanset, at der under miljøspalterne var gyllekumme. Det pågældende staldsystem betragtes i dag som 'Drænet gulv + spalter, 33%/67%'. Ikast-Brande

Kommune har vurderet, at selvom der i godkendelsen fra 5. maj 2010 blev anført, at staldsystemet var Delvis spaltegulv, 25-49% fast, så havde der ved den kommunale afgørelse været fuld bevidsthed om, at staldsystemet rent faktisk var med fuld gyllekumme i hele stiaarealet.

Ikast-Brande Kommune har – i lighed med Miljøstyrelsens helpdesk-svar af 18. januar 2021 "BAT i eksisterende stald der er godkendt som delvis spaltegulv men er drænet gulv" vurderet, at ansøgers angivelse for de 389 m² i stald 12 er i overensstemmelse med husdyrbruglovens og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bestemmelser.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

	Vilkår gældende for etape 1 og 2																																												
1.	Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.																																												
2.	For godkendelsens to etaper, skal produktionsareal, dyretyper, staldindretning og gødningsopbevaring m.v. skal være i overensstemmelse med oversigterne og kortet nedenfor: <table><tr><th colspan="4">Etape 1: Stalde og produktioner</th></tr><tr><th>Staldnavn</th><th>Staldstørrelse (m²)</th><th>Produktion</th><th>Produktionsareal (m²)</th></tr><tr><td rowspan="2">5</td><td rowspan="2">858</td><td>(#660823) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv</td><td>200</td></tr><tr><td>(#660820) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv</td><td>372</td></tr><tr><td>7</td><td>1207</td><td>(#660826) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv</td><td>803</td></tr><tr><td>11 Syd</td><td>789</td><td>(#660829) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv</td><td>618</td></tr><tr><td>12</td><td>592</td><td>(#660832) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)</td><td>389</td></tr><tr><td>13</td><td>1316</td><td>(#660835) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv</td><td>837</td></tr><tr><td>14</td><td>1537</td><td>(#660839) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv</td><td>1126</td></tr><tr><td>11 Nord</td><td>864</td><td>(#660845) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv</td><td>680</td></tr><tr><td colspan="3">Sum</td><td>5025</td></tr></table>			Etape 1: Stalde og produktioner				Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktion	Produktionsareal (m ²)	5	858	(#660823) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	200	(#660820) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	372	7	1207	(#660826) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	803	11 Syd	789	(#660829) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	618	12	592	(#660832) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	389	13	1316	(#660835) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	837	14	1537	(#660839) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1126	11 Nord	864	(#660845) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	680	Sum			5025
Etape 1: Stalde og produktioner																																													
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktion	Produktionsareal (m ²)																																										
5	858	(#660823) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	200																																										
		(#660820) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	372																																										
7	1207	(#660826) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	803																																										
11 Syd	789	(#660829) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	618																																										
12	592	(#660832) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	389																																										
13	1316	(#660835) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	837																																										
14	1537	(#660839) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1126																																										
11 Nord	864	(#660845) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	680																																										
Sum			5025																																										

Etape 2: Stalde og Produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktion	Produktionsareal (m ²)
5	858	(#605509) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	200
		(#605506) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	372
7	1207	(#605512) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	803
11 Syd	789	(#605516) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	618
12	592	(#605521) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	361
13	1316	(#605527) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	335
		(#605524) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	502
14	1537	(#605528) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1126
Ny smågrise (15)	858	(#605531) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	700
Ny LK (16)	616	(#605532) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	410
Ny Farestald (17)	546	(#605533) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	398
11 Nord	864	(#605534) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	680
Sum			6505

Etape 1 og 2: Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Areal (m ²)
GB 2012	Flydende	813
GB 1	Flydende	658
GB 2	Flydende	789

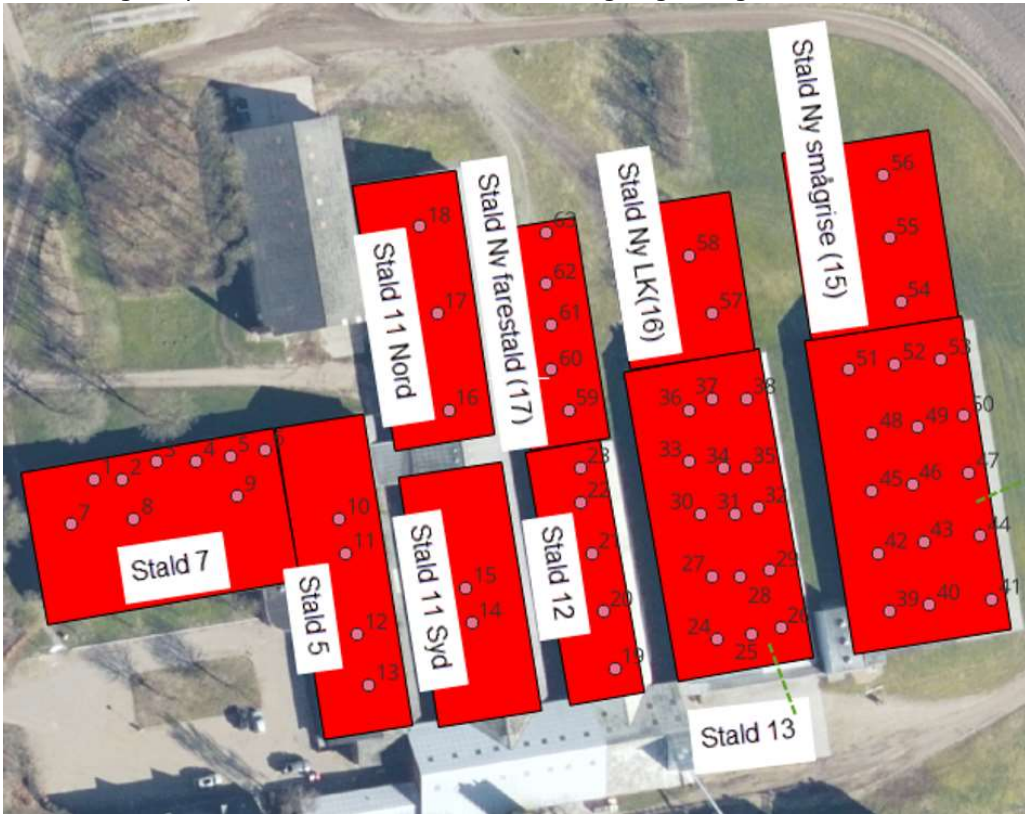
3.	Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
4.	Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.
5.	Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

6.	Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (https://husdyrvejledning.mst.dk/media/206819/retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf). Med hensyn til rotter forudsættes de bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.																					
7.	Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Sådanne målinger kan dog højst forlanges foretaget en gang årligt, medmindre særlige forhold gøre sig gældende. Udgifter til støjmåling/støjeregninger afholdes af husdyrbruget. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser: <table><tr><td>Dag</td><td>Tidspunkt</td><td>Støjniveau</td></tr><tr><td>Mandag - fredag</td><td>kl. 7 - 18</td><td>55 dB(A)¹</td></tr><tr><td>Lørdag</td><td>kl. 7 - 14</td><td></td></tr><tr><td>Mandag - fredag</td><td>kl. 18 - 22</td><td>45 dB(A)</td></tr><tr><td>Lørdag</td><td>kl. 14 - 22</td><td></td></tr><tr><td>Søndag</td><td>kl. 7 - 22</td><td></td></tr><tr><td>Alle dage</td><td>kl. 22 - 7</td><td>40 dB(A)</td></tr></table> Støjens maksimalværdi må om natten (22-7) ikke overstige 55 dB(A) ved nabobeboelser. De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således: For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer, for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.	Dag	Tidspunkt	Støjniveau	Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ¹	Lørdag	kl. 7 - 14		Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)	Lørdag	kl. 14 - 22		Søndag	kl. 7 - 22		Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)
Dag	Tidspunkt	Støjniveau																				
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ¹																				
Lørdag	kl. 7 - 14																					
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)																				
Lørdag	kl. 14 - 22																					
Søndag	kl. 7 - 22																					
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)																				
8.	Alle tre gyllebeholdere skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.																					

¹ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

9.	Åbningen af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
10.	Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
11.	Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
	Vilkår kun gældende for etape 1. Vilkår 12-17 er kun gældende for etape 1. For etape 1 er vilkår 18 – 22 ikke relevante.
12.	Gyllekanalerne i stald 11 Nord på 526 m ² - skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet med en varmepumpe, der er forsynet med måler til registrering af faktisk driftstid ² .
13.	Gyllekanalerne i stald 14 på i alt 865 m ² - skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet med en varmepumpe, der er forsynet med måler til registrering af faktisk driftstid.
14.	I stald 11 Nord og stald 14 skal køling af gyllekanalernes bund ske med en varmepumpe, der har en årlig faktisk driftstid (varmepumpen kører) på mindst 2.760 timer. Varmepumpens køleeffekt skal mindst være så stor, at den samtidig i stald 11 Nord og stald 14 kan levere en gennemsnitlig specifik køleeffekt i kummerne på 19,9 W/m ² /time.
15. (som alternativ til 14.)	Som alternativ til vilkår 14 kan følgende vilkår anvendes: I stald 11 Nord skal køling af gyllekanalens bund ske med en varmepumpe, der har en årlig faktisk driftstid (varmepumpen kører) på mindst 2.990 timer. Varmepumpens køleeffekt skal mindst være så stor, at den kan levere en gennemsnitlig specifik køleeffekt i kummerne på 36,8 W/m ² /time.
16. (som alternativ til 14.)	Som alternativ til vilkår 14. kan følgende vilkår anvendes: I stald 14 skal køling af gyllekanalens bund ske med en varmepumpe, der har en årlig faktisk driftstid (varmepumpen kører) på mindst 5.705 timer. Varmepumpens køleeffekt skal mindst være så stor, at den kan levere en gennemsnitlig specifik køleeffekt i kummerne på 32,0 W/m ² /time.
17.	Gyllen i gyllekanalerne i stald 12 skal udsluses mindst hver 7. dag.
	Vilkår kun gældende for etape 2. Vilkår 18-22 er kun gældende for etape 2. Ved etablering af etape 2 vil vilkår 12-17 bortfalde.
18.	Gyllekanalerne i stald 14, stald 15, 16 og 17 skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet med en varmepumpe, der er forsynet med måler til registrering af faktisk drifts

² Faktisk driftstid, er den tid varmepumpen faktisk kører, og leverer køling.

	tid. Arealet af kanalbunden i stald 15, 16 og 17 skal meddeles kommunen, inden etape 2 ibrugtages, med henblik på at fastsætte krav til varmepumpens køleeffekt.
19.	I stald 14, 15, 16 og 17 skal køling af gyllekanalernes bund ske med en varmepumpe, der har en årlig faktisk driftstid (varmepumpen kører) på 8.760 timer (kontinuerlig drift). Varmepumpens køleeffekt skal mindst være så stor, at den samtidig i stald 14, 15, 16 og 17 kan levere en specifik køleeffekt i kummerne på 17,7 W/m²/time.
20.	Samtidig med overholdelse af vilkår 19, skal der etableres; - miljøkryds i alle ventilationsafkast, bort set fra de tre kommende ventilationsafkast på stald 15 - forhøjede ventilationsafkast med følgende højder over jordniveau; • 6 stk. afkast (nr. 1-6) på stald 7 på i alt 8,0 meter • 3 stk. afkast (nr. 7-9) på stald 7 på i alt 8,5 meter • 15 stk. afkast (nr. 24-38) på stald 13 på i alt 8,0 meter • 15 stk. afkast (nr. 39-53) på stald 14 på i alt 9,0 meter • 3 stk. afkast (nr. 54-56) på stald 15 på i alt 9,0 meter <i>Staldnr. og nr. på ventilationsafkast fra OML-beregning fremgår af skitsen</i>
21, (som alternativ til 19 og 20)	Som alternativ til samtidig overholdelse af vilkår 19 og vilkår 20 kan der i stald 14, 15, 16 og 17 etableres køling af gyllekanalernes bund i 8760 timer pr. år, med en specifik køleeffekt på 24,7 watt/m²/time.

22.	Dokumentation for varmepumpens (-ernes) køleydelse, samt beregning for specifik køleydelse i gyllekummerne skal for stald 14, og de nye stalde (15, 16 og 17) indsendes senest 4 uger inden ibrugtagning af nye stalde.
	Vilkår gældende for etape 1 og 2
23.	Varmepumpen /-erne skal være forsynet med en timetæller, til dokumentation af den årlige faktiske driftstid for varmepumpen/ -erne.
24.	Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
25.	Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
26.	Ved udskiftning af varmepumper, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.
27.	Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse.
28.	Enhver form for driftsstop af gyllekølingen skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end to dage.
29.	Registreringer fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter vedrørende gyllekøling, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
30.	Ved eventuelt varigt ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning ^{a)}

^{a)} Vær blandt andet opmærksom på reglerne om ophør af aktiviteter på IE-husdyrbrug i § 60 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i scenarieberegning nr. 243012, version 3 (Etape 1) og ansøgningsskema nr. 239835 version 6 (Etape 2), som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 21. oktober 2024.

Husdyrbruget er omfattet af 16a, stk. 2, da der er flere end 750 stipladser til søer, og der er flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg).

Miljøgodkendelsen er udarbejdet efter *husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ og IE-direktiv^{iv} er indarbejdet.

IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 16 a, stk. 2, nr. 1-3, i *husdyrbrugloven*.

Da husdyrbruget har flere end 750 stipladser til søer og flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg), så er det omfattet af IE-direktivet.

Ikast-Brande Kommune gør i den forbindelse opmærksom på en række særregler for IE-husdyrbrug, fastsat i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* kapitel 17:

- Miljøledelse
- Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab
- Hændelser og uheld
- Fodringskrav
- Energieffektiv belysning
- Støvemissioner fra staldanlæg
- Overholdelse af vilkår og krav
- Årlig indberetning til kommunalbestyrelsen
- Ophør.

Biaktiviteter

En del af overskudsvarmen fra gyllekøling bruges til opvarmning af beboelse. Der kan være tale om en biaktivitet, der kræver selvstændig tilladelse efter *miljøbeskyttelsesloven*^v, hvis der er tale om anlæg over 1 megawatt. Erfaringsmæssigt har det vist sig, at de aktuelle anlæg altid ligger under denne grænse. Således er vilkårene i gældende teknologiblad, som indarbejdes i miljøgodkendelsen, tilstrækkelige til at regulere anlægget.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været for-annonceret i 14 dage fra den 16. november 2023 på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside, www.ikast-brande.dk. Offentligheden har dermed haft mulighed for at se ansøgningen og anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, jævnfør § 69 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

For-annonceringen gav ikke anledning til anmodninger om at se udkastet eller bemærkninger til det ansøgte.

Ansøger har haft et udkast til afgørelsen i høring fra den 13. januar 2025 med 30 dages frist for kommentarer. Naboer og andre berørte blev ligeledes den 13. januar 2025 orienteret om udkastet og om hvordan de kunne rekvirere udkastet til afgørelse. De fik også en frist på 30 dage til at kommentere udkastet.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet den **19. februar 2025**, og blev offentliggjort på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside <https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer> samme dag. Afgørelsen bliver desuden lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden <https://dma.mst.dk/>.

Revurdering

Miljøgodkendelsen skal, jævnfør *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2033.

Dog tages en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering, når der er offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen tilrettelægges på en sådan måde, at husdyrbruget kan overholde kravene senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af miljøgodkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøgodkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøgodkendelse efter reglerne i *husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Miljøkonsekvensrapport

En ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse skal indeholde en miljøkonsekvensrapport. De oplysninger, som ansøger fremlægger i miljøkonsekvensrapporten, skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet, lige som ansøger skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert.

Miljøkonsekvensrapporten, der er udarbejdet af ansøgers konsulent, blev revideret af ansøger den 21. oktober 2024 (se bilag 2). Miljøkonsekvensrapporten danner sammen med ansøgningsskema nr. 239835 (etape 2), scenarieberegningsskema nr. 243012 (etape 1), samt scenarieberegningsskemaerne med nr. 247493 og 247494 (alternative vilkår i etape 1), og 247495 (alternativt vilkår i etape 2) grundlag for afgørelsen om miljøgodkendelsen. Miljøkonsekvensrapporten opsummerer husdyrbrugets påvirkning af miljø, landskab, naboer, natur m.m.

Ikast-Brande Kommunes vurdering og begrundelse for de stillede vilkår

Vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Placering af anlæg

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.5.1, at nye bygninger overholder de faste afstandskrav, bortset fra kravet til privat fællesvej. Der er givet dispensation fra dette krav (se afsnittet Dispensationer).

Landskabelige, kulturhistoriske og geologiske værdier

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.5 og 1.12.4, at gennemførelsen af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand. Baggrunden for vurderingen er, at tilbygningerne sker i forlængelse af eksisterende bygninger og i samme stil og materialer, som de eksisterende bygninger.

Påvirkning af natur

Nærværende godkendelse indeholder to etaper – Etape 1 og Etape 2.

Etape 1 er en overgang til stipladsmodellen, uden ændret produktion. Der er sat vilkår til videreførelse af eksisterende krav om reduktion i ammoniakemissionen i stald 11 Nord. Det betyder, at den beregnede ammoniakemission ikke ændres fra nudrift til ansøgt drift.

I etape 2 sker der en produktionsudvidelse. Udvidelsen er betinget af etablering af gyllekøling i flere stalde, hvorved totalemissionen af $\text{NH}_3\text{-N}$ øges med 336,2 kg/år.

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.6.2 og 1.12.2.1.1, og beregninger i husdyrgodkendelse.dk, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1-, 2- og 3-natur. Ligeledes vurderes det, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af *naturbeskyttelseslovens*^{vi} § 3.

Eng

Udvidelsen vil resultere i en merbelastning af en nærtliggende eng på 0,2 kg N/ha/år (benævnt §3 eng vest i husdyrgodkendelse.dk), der er beskyttet af *naturbeskyttelseslovens*^{vii} § 3. Engen er senest besigtiget i 2018 og i den forbindelse kortlagt som en kultur-eng med naturværdi III. Ferske enge har generelt en tålegrænse på 15-25 kg/ha/år. Der er ikke registreret arter på engen som indikerer, at den er særlig kvælstoffølsom. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at engen har en tålegrænse, der ligger i den høje ende af det angivne spænd – det vil sige omkring 25 kg/ha/år.

Totalbelastningen til engen fra svineproduktionen er på 6,6 kg N/ha/år. Den gennemsnitlige baggrundsbelastning i området er 12,9 kg N/ha/år i perioden 2020-2022. Engen vil derfor modtage en samlet deposition på 19,5 kg N/ha/år. Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at tålegrænsen for engen ikke er overskredet, og at den ansøgte udvidelse ikke vil medføre en tilstandsændring af engen.

Mose

Udvidelsen vil resultere i en merbelastning af en nærtliggende mose på 0,3 kg N/ha/år (benævnt *Mose og skov nnv* i husdyrgodkendelse.dk), der er beskyttet af *naturbeskyttelseslovens* § 3. I følge Natur- og Miljøklagenævnets praksis og med henvisning til notat fra DMU vil en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, som altovervejende hovedregel efter den tilgængelige viden, ikke medføre, at der sker en tilstandsændring af de pågældende naturtyper, uanset hvilken tilførsel der sker samlet set til området på ansøgningstidspunktet. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur er overholdt, idet merdepositionen til mosearealet ikke overstiger 1,0 kg N/ha/år og dermed ikke i sig selv at indebære en risiko for at medføre en tilstandsændring.

Vandhuller

Der ligger to beskyttede vandhuller henholdsvis 46 meter syd (benævnt *Sø syd* i husdyrgodkendelse.dk) og 125 meter nordvest (benævnt *Sø nordvest* i husdyrgodkendelse.dk) for staldene. Udvidelsen vil resultere i en merbelastning af *Sø syd* på ÷0,1 kg N/ha/år og *Sø nordvest* på 0,2 kg N/ha/år. Jævnfør praksis beskrevet for mosen ovenfor, så vurderer Ikast-Brande Kommune, at merdepositionen til vandhullerne ikke i sig selv at indebære en risiko for at medføre en tilstandsændring, da merdepositionen ikke overstiger 1,0 kg N/ha/år.

Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.12.2.1.1, og beregninger i husdyrgodkendelse.dk, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Jord, grundvand og overfladevand

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.7.7, 1.7.9, 1.10 og 1.12.3, at projektet ikke medfører nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand – herunder overfladevand inden for Natura 2000-områder³.

Lugt

Ikast-Brande Kommune vurderer, at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget, samt at lugtgenekriterierne overholdes. Vurderingen er foretaget på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.6.3, beregningerne i husdyrgodkendelse.dk (skema 239835), samt anvendelse af 50%-s reglen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34.

Lugt - Etape 1

I stald 12, der er indrettet til slagtesvin på *Drænet gulv + spalter* (33 %/ 67%), anvendes hyppig udslusning af gyllen, som et virkemiddel til reduktion af lugtemissionen. Den lugtreducerende effekt er 20%. Det følger af Bekendtgørelse nr. 300 af 20. marts 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, at hyppig udslusning af gylle fra slagtesvinestalde er generel lovgivning. Derfor bør kravet om hyppig udslusning af gylle som udgangspunkt ikke fastholdes med vilkår. Samme bekendtgørelses § 38 giver dog kommunalbestyrelsen mulighed for at dispensere fra udslusningskravet, i særlige tilfælde. Uanset § 38, er der efter nærværende godkendelse ikke mulighed for at opnå dispensation fra udslusningskravet, idet hyppig udslusning af gylle i stald 12 er anvendt som et virkemiddel. Derfor stiller

³ Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

Ikast-Brande Kommune vilkår til etape 1, om at gyllen i gyllekanalerne i stald 12 skal udsluses mindst hver 7. dag (vilkår 17). Der stilles ikke vilkår om at udslusning af gyllen fra gyllekanalerne i stald 12 skal registres manuelt i logbog, da det følger af generel lovgivning (husdyrgodkendelsesbekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024, § 39).

I Miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at ansøger har ønsket fravigelse fra overholdelse af lugtgenekriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32 stk. 1 nr. 1, jævnfør §34 i samme bekendtgørelse. Som også vurderet ved Ikast-Brande Kommunes dispensation fra overholdelse af lugtgenekriteriet (side 8 og 9) var ansøgers ønske begrundet med manglende proportionalitet mellem omkostningen ved at etablere virkemidlet, og den påkrævede effekt for at overholde lugtgenekriteriet. Konkret var den vægtede gennemsnitsafstand fra husdyrbruget til byzonen 2,6 meter kortere end den krævede afstand. De 2,6 meter svarede til 0,3% af den vægtede gennemsnitsafstand. Ikast-Brande Kommune har med baggrund i den konkrete situation mulighed for at dispensere fra de generelle lugtgenekriterier, hvis kravene i §34 stk. 1 nr. 1 og 2 er overholdt.

§34 stk.1 nr. 1 foreskriver at, ... *den vægtede gennemsnitsafstand til det aktuelle område (her byzone) skal være mere end 50% af den generelt krævede afstand.*

I den konkrete situation er den generelt krævede lugtgeneafstand til byzone 784,9 meter. Den aktuelle vægtede gennemsnitsafstand er 782,3 meter, svarende til 99,7% af det krævede. Da kravet i §34 stk. 1 nr. er mindst 50%, og den konkrete er 99,7%, er dette krav overholdt.

§34 stk. 1 nr. 2 foreskriver, at lugtemissionen fra de enkelte staldafsnit som udgangspunkt ikke må forøges.

I den konkrete situation er der som udgangspunkt ikke nogen ændring i lugtemissionen fra de enkelte staldafsnit. Det følger også direkte af at etape 1 blot er en overgang til stipladsmodellen, og ikke indeholder en ændring i produktionen. Det i sig selv medfører at §34 stk.1 nr. 2 er overholdt. Faktisk sker der en lille reduktion i lugtemissionen, da ansøger indfører hyppig udslusning i stald 12 (fastholdt med vilkår 17).

Lugt - Etape 2

I miljøkonsekvensrapporten beskrives for etape 2, at gyllekøling anvendes som lugtreducerende virkemiddel i stald 14, 15, 16 og 17 (det fremgår også af skemanr. 239835). I alle de nævnte stalde med en lugtreducerende effekt på 13,6%. Den lugtreducerende effekt på 13,6% opnås ved en køling i gyllekummerne med 17,7 W/m²/time, som fremgår af vilkår 19.

Ifølge Miljøstyrelsens Teknologiliste, beregnes den lugtreducerende effekt af gyllekøling i stalde til slagtesvin, søer og smågrise, som 77% af den specifikke køleeffekt pr m² gyllekumme. En lugtreducerende effekt på 13,6% kan derfor opnås med en kontinuerlig specifik køleeffekt på 17,7 W/m²/time (17,7 W/m²/time x 0,77 = 13,6).

Køleeffekten på 17,7 W/m²/time i stald 14, 15, 16 og 17 blev af ansøger valgt, idet det var det krævede niveau for at overholde BAT-kravet (se afsnit BAT – reduktion af ammoniakemission, side 24).

Ansøger har for etape 2 fået foretaget en beregning af de konkrete lugtgeneafstande (en OML-beregning). I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk beregnes lugtgeneafstanden for husdyrbruget

ud fra standardiserede værdier for gennemsnitshusdyrbrug. Den standardiserede OML-beregning i husdyrgodkendelse.dk kan dog erstattes af en konkret OML-beregning, hvor f.eks. konkrete placeringer af afkast, kiphøjder, afksthøjder, koteoplysninger for husdyrbrugets omgivelser, samt den ovenfor angivne lugtreducerende effekt af gyllekøling på 13,6% anvendes. Den konkrete OML-beregning med de angivne konditioner (se bilag 3, samt vilkår 19 og vilkår 20) viste, at lugtgeneafstanden til byzone i etape 2 vil være 790 meter, og at der er 796 meter fra nærmeste byzone til husdyrbrugets lugtcentrum. Lugtgenekriteriet for byzone er derfor overholdt. Punktet for samlet bebyggelse (Skyggevej 43) er beliggende i retning ca. 260 grader, og længere væk end byzonen. Derfor er lugtgenekriteriet også overholdt for samlet bebyggelse. Nærmeste nabobeboelse på ejendom uden landbrugspligt er beliggende ca. 353 meter fra husdyrbrugets lugtcentrum i en retning på ca. 340 grader. Den konkrete beregnede lugtbelastning hos nærmeste nabo er ca. 10 OUE/m²/s. Og da kravet er 15 OUE/m²/s, er lugtgeneafstanden til nærmeste nabobeboelse på ejendom uden landbrugspligt også overholdt.

For at sikre overholdelse af lugtgenekriterierne til nærmeste nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone ved etablering af etape 2 har Ikast-Brande Kommune stillet vilkår til gyllekøling i stald 14, 15, 16 og 17 (vilkår 19). Der er også stillet vilkår om miljøkryds i ventilationsafkastene samt krav til afkastenes højde over jordniveau (vilkår 20). Lugtgenekriterierne bliver altså overholdt ved at disse to vilkår overholdes samtidig.

Som alternativ til samtidig overholdelse af vilkår 19 og 20, kan vilkår 21 overholdes. Hvis ikke de i vilkår 20 beskrevne miljøkryds, samt forhøjede afkast etableres, kan lugtgenekriterierne overholdes alene med gyllekøling i stald 14, 15, 16 og 17. Blot skal der køles med større ydelse (end i vilkår 19). Ikast-Brande Kommune har som alternativt vilkår stillet krav om køling med 24,7 W/m²/time i gyllekummerne i stald 14, 15, 16 og 17 ved etablering af etape 2. I scenarieberegning (skemanr. 247495) er det vist, at der med den køling i stald 14, 15, 16 og 17 vil være overholdelse af lugtgenekriterierne til nærmeste nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Ved etablering af etape 2 ændres anvendelse af stald 12 fra slagtesvin (Drænet gulv + Spalter) til søer (Kassestier, fuldspaltegulv). Den lugtreducerede effekt af hyppig udslusning i slagtesvinestalde med drænet gulv og spalter, er ikke gældende for søer på fuldspaltegulv. Da der dernæst ikke er krav om hyppig udslusning af gylle i stalde til andre svin end slagtesvin, der er etableret før 1. maj 2023, bortfalder vilkår 17 om hyppig udslusning af gyllen i stald 12 ved etablering af etape 2.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste at:

- Projektets etape 1 og etape 2 gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget.
- Husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler, samt vilkår i miljøtilladelsen – drives på en sådan måde, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra staldanlægget minimeres.

Støj

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.7.1 er der redegjort for støj fra husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at driften på husdyrbruget ikke medfører særligt støjende aktiviteter. Dernæst har Ikast-Brande Kommune ikke modtaget støjklager over husdyrbrugets drift. Det er derfor Ikast-Brande Kommunes vurdering, at det er tilstrækkeligt, at fastsætte vilkår med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende støjgrænseværdier. Afstanden til nærmeste nabo overstiger langt afstandskravet i

husdyrbruglovens § 6, og det tilsiger i sig selv, at de vejledende støjgrænseværdier under normale omstændigheder er overholdt.

Ikast-Brande Kommune stiller derfor vilkår i forhold til den maksimale støjledning fra husdyrbruget, herunder fra anlæg, maskiner og transport internt på husdyrbruget (ikke kørsel på offentlig vej), for at sikre, at husdyrbruget ikke giver anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende. Vilkåret giver også mulighed for en støjmåling eller en beregning for husdyrbrugets regning, såfremt det bliver relevant (vilkår 7).

Støv

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.7.5 er der redegjort for gener fra husdyrbruget i form af støv. Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne, blandt andet i kraft af udkørselsforhold fra ejendommen og afstanden til omkringboende. Ikast-Brande Kommune vurderer det derfor ikke nødvendigt, at stille vilkår om støv.

Fluegener og uhygiejniske forhold

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.7.4 er der redegjort for skadedyrsbekæmpelse på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår der sikrer, at der kan gennemføres foranstaltninger, hvis det viser sig at der er væsentlige gener for omgivelserne fra fluer på ejendommen (vilkår 6).

Rotter forudsættes bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

Lyspåvirkning

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.7.3 er der redegjort for gener fra husdyrbruget i form af lys. Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og udformning samt driftsform. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår om lys.

Affald

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.7.10 og 1.10.4 er der redegjort for affald på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ^{viii}* for erhvervsaffald efterleves. Ikast-Brande Kommune finder det derfor ikke nødvendigt at stille vilkår om affald.

Olie- og kemikalieopbevaring

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.7.10 er der redegjort for olie- og kemikalieopbevaring på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler med hensyn til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår til dette.

Transport

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.7.11 er der redegjort for transporter til og fra husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener (herunder rystelser) for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at

stille vilkår i forhold til transport – vær dog opmærksom på det tidligere nævnte vilkår om støj fra interne transportere (vilkår 7).

Spildevand

Der er i miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.7.7 redegjort for afledning af sanitært spildevand og vand fra rengøring. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at afledning af vaskevand fra staldanlægget og afledning af sanitært spildevand sker efter gældende regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.7.9 og 1.9.4 er der redegjort for opbevaringskapaciteten for husdyrgødning på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at opbevaring af husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, hvilket vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår om overdækning af gyllebeholderne for at sikre miljøeffekten af dette (vilkår 8).

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT. Da husdyrbruget er omfattet af IE-direktivet, skal det derudover generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Ikast-Brande Kommune vurderer – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf. Af samme grund finder Ikast-Brande Kommune, at dele af den foreskrevne vilkårsfastsættelse i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 45 er overflødig, idet dele af indholdet følger af generelt gældende, danske regler.

I forlængelse heraf gør Ikast-Brande Kommune særligt opmærksom på de generelle regler for IE-husdyrbrug i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 51-60, som er udtryk for BAT.

Der er i miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.9 redegjort for anvendelsen af BAT på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at der anvendes BAT på følgende områder:

BAT –reduktion af ammoniakemission

Anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. Der er metodefrihed med hensyn til valg af stalddtype og miljøteknologi.

Anvendelsen af BAT til reduktion af ammoniakemissionen er i det følgende beskrevet for godkendelsens to etaper.

Etape 1

I etape 1 sker der ikke nogen ændring i staldanlæggene. Det er blot en overgang til stipladsmodellen. Derfor stiller Ikast-Brande Kommune vilkår til fastholdelse af de ammoniakreducerende virkemidler, der er i nudrift.

I nudrift anvendes der teltoverdækning af husdyrbrugets tre gyllebeholdere. Endvidere er der i nuværende godkendelse vilkår om en specifik køling af gyllekummerne i stald 11 Nord, der på godkendelsestidspunktet blev omregnet til en ammoniakemissionsreducerende effekt på 11% i 8760 timer årligt. Den specifikke køling af gyllekummerne i stald 11 Nord videreføres som vilkår i etape 1, men med en ændret beregnet ammoniakemissionsreducerende effekt.

Det der er betydende for reduktionen i ammoniakemission ved gyllekøling er den specifikke køling af gyllekummerne, målt i $W/m^2/time$. Ved den nuværende godkendelse blev effekten i gyllekummer med linespil beregnet ud fra formelen: $Reduktionsprocent = 1,5x \div 0,008x^2$, hvor $x = \text{køleeffekt, } W/m^2/time$. Kravet til køleeffekten pr m^2 i den nuværende godkendelse kan derfor beregnes til $7,7 W/m^2/time$.

Ifølge ny viden pr. 5. februar 2018, skal den reducerende effekt på ammoniakemissionen af specifik køling i gyllekummer med linespil beregnes ud fra formlen: $Reduktionsprocent = 1,66x - 0,02x^2$, hvor $x = \text{køleeffekt, } W/m^2/time$.

Da det er den kontrollerbare del af et vilkår, der skal videreføres, viderefører Ikast-Brande Kommune resultatet af specifik køleeffekt på $7,7 W/m^2/time$. Denne køleeffekt svarer til en reduktion i ammoniakemissionen på 11,6%. Ansøger har korrekt anvendt denne reduktionsprocent i 8-års og nudrift.

Emissionen fra stald 11Nord inden effekt af virkemiddel er $1,2 \text{ kg NH}_3\text{-N}/m^2$ af de $680 m^2$ produktionsareal, der er i stalden. Emissionen er således $816 \text{ kg NH}_3\text{-N}/\text{år}$, hvorfor reduktionen ved det videreførte vilkår fra miljøgodkendelsen fra 2010 er 94,66 kg ($816 \times 0,116$).

Ansøger har opnået videreførelse af vilkåret - omsat til $7,7 W/m^2$ - ved at anvende gyllekøling i stald 11Nord samt stald 14. Der er derfor fastsat vilkår om, at der skal køles med mindst $19,9 W/time/m^2$ gyllekumme i stald 11 Nord og stald 14 i mindst 2760 timer pr år (vilkår 14). Det fremgår af scenarieberegning 243012 for etape 1.

Som alternativ til vilkår 14 (hvor der køles i både stald 11Nord, og stald 14), kan vilkår 15 eller vilkår 16 anvendes.

Hvis alternativ-vilkåret 15 anvendes, skal der køles med $36,8 W/m^2$ i 2990 timer årligt i de $526 m^2$ gyllekumme i stald 11Nord.

$36,8 W/m^2$ gyllekumme med linespil svarer til en reduktion på 34% ($1,66 \times 36,8 \div 0,02 \times 36,8^2$) ved 8760 timer årsdrift. Da kravet som skulle videreføres var 11,6%, er det derfor nødvendigt med 2990 timer årligt ($((11,6/34) \times 8760)$). Det fremgår af scenarieberegning med skemanr. 247493.

Hvis alternativ-vilkåret 16 anvendes, skal der køles med $32,0 W/m^2$ i 5705 timer årligt i de $865 m^2$ gyllekumme i stald 14.

$32,0 W/m^2$ gyllekumme med rørudslusning svarer til en reduktion på 23% ($0,85 \times 32 \div 0,004 \times 32^2$) ved 8760 timer årsdrift. Emissionen fra stald 14 uden et virkemiddel er $630,6 \text{ kg NH}_3\text{-N}$ ($1126 m^2$ produktionsareal med en emission på $0,56 \text{ kg NH}_3\text{-N}/m^2$). Videreførelse af reduktionskravet i nudrift på 95 kg, vil derfor i stald 14 svare til en reduktion på 15% ($95/630,6$). Derfor vil kravet til årlig drift være 5705 timer ($((15/23)/8760)$). Det fremgår af scenarieberegning med skemanr. 247494.

Ansøger har opnået BAT-niveauet for ammoniakemission ved brug af samtidig gyllekøling i stald 11 Nord og stald 14, samt med fast overdækning af alle tre gyllebeholdere. Den samlede ammoniakfordampning fra husdyrbruget i etape 1 er ifølge ansøgningen opgjort til 6.798 kg N pr. år, hvilket svarer til BAT-kravet.

Etape 2

I etape 2 sker der en udvidelse af produktionsarealet (stald 15, stald 16 og stald 17). De ændringer der foretages i stald 12 og stald 13 er ikke godkendelsespligtige, og skal BAT-mæssigt betragtes som eksisterende. Som det fremgår af skemanr. 239835 er BAT-kravet beregnet til 7.135 kg NH₃-N fra stalde og lagre.

BAT-kravet opfyldes ved fortsat teltoverdækning af de tre gyllebeholdere. Dernæst bliver der i de nye stalde (stald 15, stald 16 og stald 17) etableret gyllekøling, ligesom der er i stald 14. Den reducerende effekt på ammoniakemissionen er i disse stalde (14, 15, 16 og 17) sat til 13,8%, hvilket svarer til en specifik køling på 17,7 W/m²/time ved kontinuerlig drift (8760/år). En reduktion på 13,8%, svarer til at den totale emission fra husdyrbruget er 7.134 kg NH₃-N/år, og dermed er BAT-kravet på en vejledende emission på 7.135 kg NH₃-N opfyldt.

Ved etablering af etape 2 er der derfor stillet vilkår (vilkår 19) om at der i stald 14, 15, 16 og 17 skal ske kontinuerlig kølig af gyllekummerne.

Med en gyllekølingseffekt på 17,7 W/m² gyllekumme i stald 14, 15, 16 og 17 viser den standardiserede OML-beregning i skemanr. 239835 at lugtgenekriteriet for byzone ikke er overholdt. Som også beskrevet under afsnittet Lugt, bliver lugtgenekriterierne til byzone dog overholdt, hvis der etableres miljøkryds og forhøjede afkast på udvalgte ventilationsafkast. Derfor bliver der stillet vilkår om (vilkår 20), at der samtidig med kølingen på 17,7 W/m² i stald 14, 15, 16 og 17 også skal ske de nævnte ændringer ved ventilationsafkastene.

Som alternativ til ændringerne på ventilationsafkastene kan vilkår 19 og vilkår 20 erstattes af vilkår 21. Vilkår 21 beskriver, at der i stald 14, 15, 16 og 17 skal ske køling i 8760 timer årligt med en specifik effekt på 24,7 W/m²/time. Det fremgår af scenarieberegning med skemanr. 247495, at der med en kølingseffekt i gyllekummerne på 24,7 W/m²/time vil være en lugtreducerende effekt, der er tilstrækkelig til at lugtgeneafstanden til byzone er overholdt. Samtidig vil BAT-kravet være overopfyldt med 85 kg NH₃-N/år.

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at husdyrbruget anvender BAT i forhold til ammoniakemission.

Vilkåret om teltoverdækning af de tre gyllebeholdere gælder for både etape 1 og etape 2.

BAT – råvarer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten (afsnit 1.9.3), at husdyrbruget anvender BAT med hensyn til fodring og foderhåndtering. Samtidig er anvendelse af BAT i forhold til fodring til dels et krav i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 55).

BAT – vand og energi

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten (afsnit 1.9.2), at husdyrbruget anvender BAT i forhold til vand- og energiforbrug. Samtidig er der krav om anvendelse af BAT i forhold til miljøledelse, vedligehold og energieffektiv belysning i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 51, 53 og 56).

BAT – management

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten (afsnit 1.9.2 og 1.10.7), at husdyrbruget anvender BAT i forhold management. Samtidig er der krav om anvendelse af BAT i forhold til miljøledelse, oplæring af personale, vedligehold og beredskab i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 51-53).

Samlet vurdering om anvendelse af BAT

Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT i forhold til valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, råvarer, ressourceforbrug og management m.v. Ikast-Brande Kommune bemærker, at husdyrbruget efter det oplyste overholder emissionsgrænseværdierne vedrørende ammoniak og lugt.

Ikast-Brande Kommune vurderer således sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene for denne miljøgodkendelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT.

Alternativer, 0-alternativet og ophør af driften

Da der er tale om en lovliggørelse af indretning af stald 5, så vil den nuværende produktion ikke kunne fortsætte uden yderligere miljøgodkendelse. Der er derfor ikke et 0-alternativ for dette husdyrbrug. Alternativer er beskrevet på side 8 i miljøkonsekvensrapporten (afsnit 1.2). Ophør af driften er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 1.11.

Et valg af en eventuel alternativ mulighed vil ikke nødvendigvis have medført en mindre miljøbelastning end det ansøgte.

Ved driftsophør⁴ forstås i denne forbindelse:

- ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget
- når IE-husdyrbruget har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2 i *husdyrbrugloven*, eller stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- situationer omfattet af § 59 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*
- situationer omfattet af § 62, stk. 2, i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁴ Jævnfør § 60 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- Hvis der er gyllebeholder væk fra eksisterende bygningsmasse: den fritliggende(teltoverdækkede) gyllebeholder tømmes, nedrives og bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler
- Hvis der er gyllekøling: gyllekølingsanlægget tømmes for den anvendte kølevæske, som derefter bortskaffes efter gældende regler
- miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Der gøres opmærksom på, at IE-husdyrbrug – i henhold til § 60 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* – senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i *jordforureningsloven*^{ix}. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ikast-Brande Kommune vurderer endvidere, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at:

- 1) der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt
- 5) affaldshierarkiet, jævnfør *miljøbeskyttelsesloven*, iagttages
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives **senest onsdag den 19. marts 2025**.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *husdyrbrugloven*, klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske inden for seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Carsten Hejlesen
Landbrug og landzone

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående med 30 dages frist til at kommentere udkastet:

Ansøger: Bording Opformering, Frederiksværkvej 2A, 7411 Bording – e-mail:
prn@bordingopformering.dk

Orientering om at udkastet forelå, og at der var 30 dages frist til at kommentere udkastet blev sendt til:

Ejere og brugere af følgende nabobeboelser:

Frederiksværkvej 2A	7441	Bording
Frederiksværkvej 2B	7441	Bording
Frederiksværkvej 4	7441	Bording
Frederiksværkvej 6	7441	Bording
Julianehedevej 1	7441	Bording
Klochsvej 32	7441	Bording
Klochsvej 38	7441	Bording
Klochsvej 40	7441	Bording
Klochsvej 42	7441	Bording
Klochsvej 43	7441	Bording
Klochsvej 44	7441	Bording
Klochsvej 45	7441	Bording
Klochsvej 46	7441	Bording
Klochsvej 47	7441	Bording
Klochsvej 48	7441	Bording
Klochsvej 49	7441	Bording
Klochsvej 50	7441	Bording
Klochsvej 51	7441	Bording
Klochsvej 52	7441	Bording
Klochsvej 53	7441	Bording
Klochsvej 54	7441	Bording
Klochsvej 55	7441	Bording
Klochsvej 56	7441	Bording
Klochsvej 57	7441	Bording
Klochsvej 58	7441	Bording
Klochsvej 59	7441	Bording
Klochsvej 60	7441	Bording
Klochsvej 61	7441	Bording
Møllebjergvej 9	7441	Bording
Møllebjergvej 19	7441	Bording
Præstegårdsvej 1	7441	Bording
Præstegårdsvej 2	7441	Bording
Præstegårdsvej 4	7441	Bording

Præstegårdsvej 6	7441	Bording
Skyggevej 32	7441	Bording
Skyggevej 36	7441	Bording
Skyggevej 38	7441	Bording
Skyggevej 40	7441	Bording
Skyggevej 47	7441	Bording
Skyggevej 49	7441	Bording
Skyggevej 53B	7441	Bording
Skyggevej 57	7441	Bording
Skyggevej 59	7441	Bording
Trehuse 14	7441	Bording

Kopi af afgørelsen inklusiv bilag sendt til:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – e-mail: ae@ae.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
 - Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
 - Den centrale miljøafdeling – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet – e-mail: fbr@fbr.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest – e-mail: trvest@stps.dk

Bilag

- Bilag 1: Oversigt over lovgivning, refereret til i nærværende afgørelse
- Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport, Bording Opformering, Frederiksværkvej 2, 7441 Bording
- Bilag 3: OML Notat 08092024

Bilag 1

Oversigt over lovgivning, refereret til i nærværende afgørelse

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (med senere ændringer) (*husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (omarbejdning) (med senere ændringer) (IE-direktivet).

^v Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11. oktober 2024 af lov om miljøbeskyttelse (*miljøbeskyttelsesloven*).

^{vi} Lovbekendtgørelse nr. 1027 af 2. september 2024 om godkendelse af listevirksomhed (med senere ændringer) (*godkendelsesbekendtgørelsen*).

^{vii} Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 af lov om naturbeskyttelse (*naturbeskyttelsesloven*).

^{viii} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: <https://affald.ikast-brande.dk/media/25rdaodi/jan-23-regulativ-for-erhvervsaffald-jan-2023.pdf>

^{ix} Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurennet jord (med senere ændringer) (*jordforureningsloven*).